

Luonnonsuojelulain 83 §:n ja 89 §:n mukainen päätös koskien rauhoitettujen lintujen häirintää ja kuljettamista, sekä niiden yksilöiden ja johdannaisten hallussapitoa

Hakija

Jyväskylän yliopisto
Bio – ja ympäristötieteen laitos
Suvi Ruuskanen

Asia

Lupahakemus rauhoitettujen lintujen pyydystämiseen, vankeudessa pitämiseen, veri- ja ulostenäytteenottoon ja metaboliamittauksiin tutkimustarkoituksessa Jyväskylässä, Konnevedellä ja Turussa ajalle 1.5.2024-31.12.2026, sekä näytteiden hallussapitoon 31.12.2030 asti.

Hakemus

Hakija hakee lupaa tutkimushankkeeseen, joka sisältää kaksi osatyötä. Osatyön 1 osalta lupaa haetaan talitiaisen (*Parus major*) pyydystämiseen ja hallussapitoon. Noin kuuden kuukauden tutkimusjakson aikana säädellään pesäpönttöjen lämpötilaa, annostellaan lyhytaikaisesti antibioottia, otetaan uloste- ja verinäytteitä sekä mitataan perusmetabolialaa ja mitokondrioiden toimintaa. Osatyön 2 osalta lupaa haetaan rauhoitettujen lajien pyydystämiseen ja veri- ja ulostenäytteenottoon.

Taustaa

Osatyö 1, varhaiskehityksen lämpötilan pitkäaikaisvaikutukset: Tutkimuksessa selvitetään varhaiskehityksen lämpötilan pitkäaikaisvaikutuksia. Aiemmissa tutkimuksissa lämpötilan on havaittu vaikuttavan aikuisen linnun suolistomikrobiomiin, ja tällä suolistomikrobiomin muutoksella olevan suora yhteys eliön lämmönsäätelykykyyn ja kylmässä selviämiseen. Tasalämpöisillä eläimillä on erilaisia fysiologisia keinoja selvittää lämpö- ja kylmästressistä, esimerkiksi metaboliatasoja ja mitokondrioiden toimintaa muuttamalla. Varhaiskehityksen aikana pesäviipyyksillä poikasilla (syntyvät höyhenettöminä) nämä säätelymekanismit ovat vielä kehittymättömät, joten ne ovat alttiina lämpötilavaihteluille. Linnuista kanoilla, ja viime aikoina myös muilla lajeilla on havaittu, että varhaiskehityksen lämpötila voi vaikuttaa jopa aikuisiin eläimiin. Ei kuitenkaan tiedetä selvästi, minkä molekyylimekanismien kautta tällaiset pitkäaikaisvaikutukset voivat välittyä. Kolme mekanismia, joiden on arvioitu välittävän tällaisia vaikutuksia, yhdessä tai erikseen, ovat suolistomikrobiomi, epigeneettiset muutokset ja telomeerien muutokset.

Tutkimuksessa selvitetään, vaikuttaako varhaiskehityksen lämpötila aikuisen linnun lämpötilasopeutumiseen, ja mitkä ovat tätä selittävät mekanismit. Suolistomikrobiomin ekologinen ja evolutiivinen merkitys on vielä heikosti ymmärretty, mutta sen arvellaan olevan yksi mekanismeista, joka voisi sopeuttaa yksilöitä erityisesti nopeisiin ympäristömuutoksiin. Samoin epigeneettisillä muutoksilla voi olla pitkäaikaisia vaikutuksia yksilöön, ja jopa sukupolvien yli.

Tutkimussysteeminä on talitiainen (*Parus major*), joka on ideaali mallilaji, koska se pesii pöntöissä, joita voidaan helposti seurata, ja varhaiskehityksen lämpötilaa manipuloida. Talitiaista voidaan myös kasvattaa helposti vankeudessa.

Osatyö 2, suolistomikrobit ja lämmönsäätely: Vaikka lämpötilan on havaittu olevan yhteydessä suolistomikrobiomiin ja suolistomikrobin muutosten lämpöfysiologiaan mallilajeilla (rotat, hiiret ja talitiaiset), ei vielä ymmärretä, kuinka laajasti evoluutiossa mikrobiomi on osana lintujen lämmönsäätelyä. Keräämällä aineistoa laajasti eri lintulajeilta pyritään selvittämään, löytyykö systemaattisia yhteyksiä mikrobiomin ja lämpöfysiologian välillä. Lisäksi vertailevassa tutkimuksessa voidaan löytää uudenlaisia bakteeriryhmiä, jotka ovat yhteydessä lämpöfysiologiaan.

Menetelmät

Osatyö 1: Varhaiskehityksen lämpötilan pitkäaikaisvaikutukset

Kokeeseen valitaan Jyväskylän seudulta 80 pesää, jotka jaetaan neljään eri käsittelyyn:

1. Pesien lämmitys: pesäpönttöön kiinnitetään lämmityselementti, joka lämmittää pöntön lämpötilaa noin kaksi astetta ympäristöä lämpimämmäksi. Pesällä käydään kahden päivän välein vaihtamassa lämmityselementti.
2. Pesän viilennys: pesäpönttöön kiinnitetään viilennyselementti, joka viilentää pöntön lämpötilaa noin kaksi astetta. Pesällä käydään kahden päivän välein vaihtamassa viilennyselementti.
3. Antibioottikäsittely: poikasille annostellaan laajakirjoista antibioottia kahden päivän välein suoraan nokkaan (eläinlääkäriin ohjeen mukaan, annos 100 mg/kg).
4. Kontrolli: pesällä käydään kahden päivän välein.

Kussakin käsittelyssä on 20 pesää. Kahdeksan päivän ikäisenä neljä poikasta jokaisesta pesästä rengastetaan, mitataan (siipi, ruumiinlämpö) ja punnitaan, samalla otetaan myös ulostenäyte ja pieni verinäyte (30 µl) siipisuonesta. 15 päivän ikäisenä poikaset mitataan ja punnitaan ja otetaan uloste- ja verinäyte (70 µl). Jokaisesta käsittelypesästä siirretään kaksi poikasta sijaispesään Konneveden tutkimusaseman ulkoaviaarioihin. Yhteensä vankeuteen otetaan 120 poikasta ja 40 emoa. Ilman emoa jääneet poikaset sijoitetaan muihin pesiin. Emot vapautetaan takaisin Jyväskylään, kun poikaset osaavat syödä itsenäisesti. Aviaarioissa on jatkuvasti tarjolla ruokaa ja vettä, lisäksi linnuille on tarjolla oksia, suojapaikkoja ja virikkeitä. Lintuja pidetään aviaarioissa noin kuusi kuukautta, jonka aikana niiltä otetaan uloste- ja verinäyte noin kuukauden välein lokajoulukuussa. Aikuisen linnun ulostenäyte kerätään pitämällä lintua puhtaassa paperipussissa n 5–10 min, kunnes lintu on ulostanut pussin pohjalle. Lisäksi niiden kylmänsietoa mitataan ottamalla linnut syksyn ja talven aikana metaboliakammioon 1–2 kertaa. Noin kuuden kuukauden iässä puolelle linnuista annostellaan antibioottia viikon ajan. Linnut vapautetaan asteittain Konneveden tutkimusaseman ympäristöön sen jälkeen, kun ne on totutettu aviaarioiden ulkopuolella oleviin ruokinta-automaatteihin.

Osatyö 2: Suolistomikrobit ja lämmönsäätely

Luonnonvaraiset linnut pyydystetään verkkopyyntineillä keväällä-kesällä ja talvella 2024–2026 Jyväskylän ja Konneveden alueella sekä Turussa, jossa näytteet kerätään kesällä osana Helsingin Luonnontieteellisen museon koordinoimia sisämaan seurantapyyntejä (SSP, joita käytetään lintujen kantojen arviointiin) ja talvella vakiintuneilla ruokintapyyntineillä. Pyynti suoritetaan noin kerran kahdessa viikossa- kerran kuukaudessa touko-elokuun, ja loka-maaliskuun aikana Turussa ja Jyväskylässä. Linnut pyydetään verkoilla standardimenetelmin ja pyynnin tekevät kokeneet rengastajat. Lisäksi petolintujen ja vesilintujen näytteitä (kesä) saadaan kokeneilta rengastajilta rengastuksen yhteydessä. Pyydetäessä lintu rengastetaan ja mitataan. Hakemuksen lajilistan mukaan pyydetyistä yksilöistä kerätään pieni verinäyte (n. 40 µl), olkavarren laskimosta sekä ulostenäyte. Tämän jälkeen lintu vapautetaan välittömästi. Kultakin lajilta pyritään saamaan 15 näytettä kesällä, ja jos lintu talvehtii Suomessa, myös 15 näytettä talvella. Hakemuksen yhteydessä on toimitettu lista niistä lajeista, joilta veri- ja ulostenäytteitä on tarkoitus kerätä.

Hakijalla on aikaisempia lupia, joista on raportoitu asianmukaisesti.

Määräykset, joita hakemus koskee

Hakemus koskee luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja lajeja. Lisäksi viherpeippo (*Carduelis chloris*), pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*), selkälökki (*Larus fuscus*), hömötiainen (*Poecile montanus*), varpunen (*Passer domesticus*) ja varpuspöllö (*Glaucidium passerinum*) ovat uhanalaisia lajeja. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rahoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Luonnonsuojelulain 87 §:n mukaan rauhoitetun lajin yksilöiden, niiden osien tai johdannaisten hallussapito, kuljetus myynti ja vaihtaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 89 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää poikkeuksen kielloista eliölajien tutkimus- ja suojelutarkoitukseen tai koulutustarkoitukseen.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan hakemuksessa ilmoitettujen lajien pyydystämiseen, hallussapitoon ja tutkimustoimenpiteisiin, sekä yksilöiden ja tutkimusnäytteiden hallussapitoon alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa hakemuksen mukaisiin toimenpiteisiin on voimassa 31.12.2026 asti.
- 2 Tällä luvalla saa pyydystää ja pitää hallussa hakemuksen mukaisesti 160 talitiaista, tehdä niille tutkimustoimenpiteitä sekä kerätä ja säilyttää tutkimusnäytteitä Jyväskylän ja Konneveden alueella, sekä pyydystää ja kerätä veri- ja ulostenäytteitä hakemuksessa ilmoitetun lajilistan mukaisesti osana rengastustoimintaa Jyväskylässä, Konnevedellä ja Turussa.
- 3 Näytteitä saa säilyttää Jyväskylän yliopistossa 31.12.2030 asti, jonka jälkeen ne tulee hävittää.
- 4 Mikäli kokeen aikana havaitaan koelintujen kärsivän, on koe lopetettava välittömästi ja linnut vapautettava.
- 5 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin. Hakijan tulee selvittää hankelupalautakunnasta, edellyttääkö tutkimushanke sen myöntämää lupaa.
- 6 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 7 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä ja hallussapitopaikassa (esim. puhelimessa) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.

- 8 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä alueellisen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 9 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/1075/2024 varustettuna. Raportista tulee ilmetä osatyössä 1 vankeuteen otettujen talitiaisemoiden ja poikasten määrä ja vankeudessa pitoaika. Raportissa tulee arvioida vankeudessa pidettyjen lintujen ja toisiin pesiin siirrettyjen poikasten selviäminen. Osatyön 2 osalta tulee ilmoittaa lajeittain missä, milloin ja kuinka monelta yksilöltä veri- ja ulostenäyte otettiin. Lisäksi tulee arvioida tutkimustoimenpiteiden mahdollista vaikutusta lintuyksilöihin ja alueen talitiaiskantaan yleisemmin, sekä esitellä tutkimuksen alustavia tuloksia.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ja 89 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimustarkoituksessa. Lisäksi lintudirektiivin 10 artikla velvoittaa jäsenvaltioita edistämään luonnonvaraisten lintujen tutkimusta.

Tutkimus tuottaa uutta tietoa varhaiskehityksen lämpötilan merkityksestä aikuisen linnun lämpötilasopeutumisessa, sekä siihen vaikuttavista mekanismeista. Suolistomikrobiomin ekologinen ja evolutiivinen merkitys on vielä heikosti ymmärretty, mutta sen arvellaan olevan yksi mekanismeista, joka voisi sopeuttaa yksilöitä erityisesti nopeisiin ympäristömuutoksiin. Ilmastonmuutoksen aiheuttaman keskilämpötilojen nousun ja lisääntyvien sään ääri-ilmiöiden myötä linnut joutuvat tulevaisuudessa kohtaamaan nykyistä enemmän lämpötiloihin liittyvää stressiä, joten tutkimustieto aiheesta on tärkeää.

Tutkimusryhmällä on useiden vuosien kokemus linnuilla tehdyistä tutkimuksista ja eri näytteidenottotavoista. Näytteiden keräyksen suorittavat kokeneet tutkijat, jotta näytteet saadaan kerättyä aiheuttamatta linnuille vahinkoa ja minimoimalla linnuille koitua stressiä.

Osatyössä 1 populaatiosta toiseen siirrettävien lintujen määrä ei vaikuta Jyväskylän tiaispopulaatioihin heikentävästi. Talitiainen on runsaslukuinen laji, jota on kasvatettu ja ylläpidetty vankeudessa aiemminkin ja todettu sen sietävän hyvin kokeeseen liittyvää häirintää. Vankeudessa pidettäville linnuille on jatkuvasti tarjolla ruokaa ja vettä, lisäksi aviaarioissa on tarjolla suojapaikkoja ja virikkeitä. Poikaset vapautetaan ympäristöön asteittain jättämällä aviaariot auki, jolloin linnut voivat rauhassa totutella uuteen ympäristöön ja halutessaan hakeutua takaisin aviaarioiden suojaan. Läheisessä metsässä on luonnonvaraisten lintujen ruokintapaikka, joten linnuille on tarjolla riittävästi ravintoa myös vapauttamisen jälkeen.

Osatyössä 2 rengastuksen suorittavat laillistetut linturengastajat. Näytteiden otto voidaan suorittaa rengastuksen yhteydessä, jolloin lintuja ei tarvitse erikseen ottaa kiinni näytteenottoa varten. Yhdeltä lajilta otoskoko on pieni, eikä näytteenotto vaikuta yksilöiden selviämiseen.

Käytettävissä ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua, jolla vastaavaa tietoa olisi mahdollista kerätä. Luvan mukaiset toimenpiteet eivät heikennä lajien suojelutasoa, sillä toimenpiteissä lintuja ei vahingoiteta. Ehtojen mukaan toimenpiteet on lopetettava, mikäli lintujen havaitaan kärsivän niistä. Tutkimustoimenpiteitä ei hakemuksen mukaan tulla tekemään luonnonsuojelualueilla.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 87 §, 89 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1, 10

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Saija PorrAMO ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Keski-Suomen ELY-keskus kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Sisä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.sisa-suomi@poliisi.fi

Jyväskylä kirjaamo@jyvaskyla.fi

Konnevesi info@konnevesi.fi

Keski-Suomen Lintutieteellinen Yhdistys ry ksly@birdlife.fi

SLL Keski-Suomen piiri ry keski-suomi@sll.fi

Tapiola Pirkanmaa-Keski-Suomi ry ja Satakunta-Varsinais-Suomi ry info@tapiolary.com

Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi

SLL Varsinais-Suomen piiri ry varsinais-suomi@sll.fi

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry (TLY) suojelu@tly.fi

Turun kaupunki turun.kaupunki@turku.fi

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/1075/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
VARELY/1075/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Porramo Saija 08.04.2024 12:38

Ratkaisija Aalto Tapio 08.04.2024 12:48

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 1. krs, 13100 Hämeenlinna

Puhelin: 029 56 42210

Telefax: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.